

מועלין בה ובחלבה, הואיל וראוי להימכר ולהביא הדמים לבדק הבית.

גמרא:

המשנה חילקה בין קדשי קדושת מזבח לקדשי קדושת דמים.

הגמרא דנה "בקדשי מזבח כי אקדשה קדושת דמים", כלומר, כגון: שהקדיש בהמה, קדושת דמים לצורך מזבח, לימכר ולקנות מדמיו צרכי מזבח.

ולכאורה, משמע מלשון המשנה (441): "במה דברים אמורים בקדשי מזבח", שאפילו כאשר הקדיש קדושת דמים לצורך מזבח, אין מועלין בהן, וקדושתם כדין קדושת מזבח. ועל כך תמזה הגמרא:

אלא, וכי נאמר: גבי מזבח, כי אקדשה קדושת דמים, לא אית ליה מעילה? ולמה יש עליו קדושת מזבח, הלא הוא עצמו אינו

קרב?

ומתריצין: אמר רב פפא: הסורי מחסרא, המשנה חסרה, והכי קתני, וכך נשנית: במה דברים אמורים, שאין מועלים, כשהקדיש, בהמה או תורין, קדושת הגוף לגבי מזבח, והוא עצמו ייקרב על גבי המזבח,

אבל, אם הקדישו, לבהמה או לתורין, קדושת דמים לגבי מזבח, הואיל ואין עליו אלא קדושת דמים, נעשה כמי שהקדישו לבדק הבית, לצורכי תיקון החומות והעזרות וכלי המקדש.

ובקדושת דמים, מועלין, כמו שאמרה המשנה בהמשך: הקדיש תרנגולת, מועלין בה ובביצתה, חמורה, מועלין בה ובחלבה.

מתניתין:

משנה זו הובאה במסכת בבא בתרא [עט א], ומתפרשת כאן על פי התוס' כאן, ועל פי

[לעיל הערה 436] בשם החזון איש, שדברי התוס' הם לאו בדוקא.

440. פירש רש"י במסכת תמורה [לא ב], שהתנא מדייק בלשונו "תרנגולין", מפני שאין דרך להקדיש "תורין" לבדק הבית, כיון שהם ראויין למזבח. וכן נקט "חמורה", שאף על פי שהיא בהמה טמאה, חלה עליה קדושת בדק הבית.

441. תוספת ביאור: ממה ששנתה המשנה בסיפא "קדשי בדק הבית, מועלין", יש לדייק, שרק בבדק הבית מועלים, ואילו בקדושת דמים לגבי מזבח, אין מועלין. פירוש ב.

[ט] שהתוס' במסכת תמורה [לא ב] אינם סוברים כך. ועוד מדברי השיטה מקובצת בדברי התוס' [לעיל הערה 428] שהוזהר אמינא בקושיית רב המנונא, היא, משום דדם נעכר ונעשה חלב, לא משמע כן. כיון שאם היה מדובר בחלב שעתה נמצא בגוף הבהמה, ומקדישו עם הבהמה, למה הוצרך לומר מפני שדם נעכר ונעשה חלב, הרי החלב עצמו הוקדש?

וכן יש לדון לפי דברי התוס' [ד"ה במה] "לא היה בדעתו וכולהו", משמע שמדובר בחלב שעכשיו נמצא בגוף הבהמה. הואיל ובחלב זה שייך לדון אם היה בדעתו או לא היה בדעתו. אבל אם תמצי לומר, שמדובר בחלב הבא לאחר מכן, אף אם היה בדעתו להקדישו, מה בכך, הלא הוי דבר שלא בא לעולם? וכבר הובא